

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 362.54

Hely

Idő "1924"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: A főváros tejakciója

Forrás:

Nemzeti Ujság

Bur

1924. 3. 6.

v. füz.) (Oldal)

A székesfőváros tejakciója

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) Amikor sok ezren nem tudják megfizethetik-e holnapi kenyérüket, valóságos istenáldás a székesfővárosnak kitűnően megszervezett tejakciója. Igaz, ez a tejakció csak a 0-3 éves gyermekeket és a terhes anyákat veszi partfogásába, de a nemzet jövője és a megdöbbentő halálozási statisztika szempontjából kétségtelen, hogy *segülére éppen itt van a legégetőbb szükség.* Amikor a székesfőváros közgyűlése egyhangulag magáévá tette Törökne Kovács Hermin bizottsági tagnak a tejakció megszervezésére vonatkozó indítványát, beigazolta, hogy valóban a közért, nemzetünk jövőjéért dolgozott. Orvosi kimutatás szerint *seregestől pusztulnak el azok a csecsemők, akiket anyjuk táplálni nem tudott, de módja sincs hozzá, hogy a hiányzó anyatejet más tejjel pótolja.* A sok gyermekbetegség, amely különösen 3 éves korig szedi áldozatait, főként a tápláló tej hiányának következménye.

Liber Endre dr., a székesfőváros közjótékonsági ügyosztályának vezető tanácsnoka, megértéssel és erős kézzel vette kezébe az akció megindítását. Lelkes szervező munkatársa Flaxmayer József dr. fővárosi fogalmazó hónapokon át állandóan és keményen dolgozott, hogy biztos és helyes mederbe terelve kezdhesse a tejelosztást.

Ma 4000-en részesülnek tejszegélyben. Naponta:
500 terhes anya á fél liter;
1000 csecsemő 0-1 évig Uránia tejkészítményt
500 szoptató, aki csak részben táplálja gyermekét á fél liter;
1000 csecsemő 0-1 évig Uránia tejkészítményt (zabliszt gyógyír, maláta) kap;
1000 kisdéd 1-3 évig pedig á fél liter tejhez jut.
32 fővárosi iskolában osztják a tejet, a Központi Tejesarnok 110 főkéja pedig tejkészítményekhez juttatja az utalványosokat.

A sorozást és az utalványok megújítását az Országos Stefánia Szövetség 16 védőintézete látja el, ahol mindenütt két orvos, (1 gyermek- és 1 nőorvos) hárombeteként mindenkit, aki az akcióban részesül, felülvizsgál.

Inkább népnevelési szempontból — hogy teljesen ingyenhez ne juttassa a rászorulókat — a székesfőváros tanácsa úgy határozott, hogy 3 heti időtartamra félliter tejért 5000 koronát, 1 liter tejért 8000 koronát, az Uránia tejkészítményért pedig 10.000 koronát követeljen. *Igy is napi hatmillió koronát fizetett rá a főváros az akcióra a régi tejdrak mellett,* amely összeg természetesen az árak száguldásával egyenlő mértékben növekedik, minthogy *a gazdag tejeállatok világit se nyujtanak valamelyes kedvezményt az éhező fővárosi csecsemőknek.*

A tejelosztókban

Végigjártunk néhány tejelosztó helyet. Mindenütt a legnagyobb rend és pontosság. Tizenegyóra tájban, mire a kiosztás megkezdődik, jönnek bögrékkel, üvegekkel a város minden részéből az anyák; tömegesen állanak a folyosókon, várják, míg rájuk kerül a sor. A kitűnő, 31,5, 32 fokos tejet — magunk mértük sorra valamennyit — csaknem mindenütt az iskolai igazgató személyes felügyelete mellett mérik.

Apró, zömök emberke áll bögréjével a kisasszony elé.

— Van-e testvérdéd? — kérdem.

— Még nincs — feleli és rám néz komolyan, öregesen.

Az asszonyok nevetnek.

Olyan könnyű a nevetés, amikor ilyen finom, habzó tejet lehet hazavinni az éhesen síró apróságnak.

— A sorozásnál találtunk gyermeket — mondja Flaxmayer dr. —, amely 3 hónapos létére csak három kilót nyomott. Ez a szerencsétlen teremtés egész életében folyton éhezett. Az anyja se tudta, hogy hádba próbálja önmaga táplálni. Persze folyton sírt.

Az utolsó pillanatban mentették meg az éhhaláltól.

Künn, a Tomori-utca, a Tripoliszban olyan békés így a ragyogó télies napsütésben. Asszonyok lépegetnek bögrékkel az iskolaépület felé. Könyveket szorongató gyermekek csuszálnak az utcán.

— Nagy jótémény rájuk nézve — int az igazgató, miközben felkavarja a sűrű, habzó tejet.

Köbányán, az elüljárósági épület zeg-zugos szuterénjében Marion dr. kalauzol.

— Bár mind ki tudnók elégiteni a jelentkezőket — sóhajtja. — Hja, nagy a szegénység.

A hölgyek nagy munkában vannak.

Hosszu sorban állanak a teje várakozóik és odább kiosztásra készen az ehél is. Jó burgonyaleves, daráskocka. A népjóléti miniszter meleg gondoskodásából.

Kis fehér fészkek

Visszatérve pillanatra megállunk az Országos Stefánia Szövetség Vas-utcai székháza előtt is. Keller Lajos, a lelkes igazgató nem győzi magasztalni a főváros nemes áldozatkészségét.

— Hiába látunk mi el jó tanáccsal ezer és ezer szegény anyát, ha kalácsot nem adhatunk hozzá. *Ezzel a lépéssel a gyermekvédelem terén Európa első városai közé lépett Budapest* — mondja lelkesedve.

Végigvezet az Apponyi Albert-Olthon nagyszerű áldozatkészséggel berendezett terméin, a védőnő-növendékek internátusán, majd egymásba nyíló hófehér szobákba vezet, honnan legalább száz csecsemő vékonyabb, vastagbűhangu, ékesen cikornyózott sírdása hallatszik. Első pillanatra nem látok mást, csak sok-sok magasan kerített ágyacskát, kicsi díjelt szekrényt, mindegyiken vázába tett fenyőgallyal, de közelebb lépve, észreveszem, hogy apró, csöppnyi kezecskék fickándoznak a levegőben.

Pólyákba kötött babák fekszenek az ágyaeskákban. Némelyik édesen alszik — ezek már jóllaktak — mondja az igazgató, a legtöbb azonban borzasztóan jajveszékel.

Mint valami furesa zene kísér ki a hangoeszkájuk.

Valóban nemzeti feladat, hogy a 20 százalékos gyermekhalandóságot lecsökkentsük. És itt nem elogendők a szavak, hanem *cselekedetek* kellene, amelyek a szeretet és a fajfenntartás érzéke diktál.

Hol a középosztály?

Utunkon, amelyet a tejelosztóhelyeken tettünk, kerestük a nyomorgó, szenvedő középosztály képviselőit. *Seholse találtuk. Hát valamennyi középosztálybeli anya tud 4000 koronás tejet venni a csecsemőjének?* Olyan nagy a szemérmes szegénység tarlózkodása, hogy inkább rántottlevesel pusztítja el gyermekét, minthogy az akcióhoz forduljon? A székesfőváros vezetősége a legnagyobb körültekintéssel és figyelemmel intézkedett, hogy *senkinek se tegye terhessé az akció segítségében való részeseledést. Bár-mely uriaszony nyugodt lélekkel fordulhat a vezetőséghez, amely tudni fogja miként mentse meg azoktól a kínos helyzetektől, amelyekből való félelem tartja vissza őket.* A mai katasztrófális drágaságban a székesfővárosnak ez az új tejakciója valószínűleg megmentője a szenvedésre született jövő generációnak.

Törökné Kovács Hermin indítványa sok-sok gyermekönnyet törött le, meleg szivből fakadó és áldást hozó lett.